

COLLEGE SPECIALISMEN GEZONDHEIDSZORGPSYCHOLOOG

Besluit CSG 2005-1

Procedures, eisen en voorwaarden voor de erkenning van opleidingsinstellingen, hoofdopleiders, praktijkopleidingsinstellingen en praktijkopleiders met betrekking tot de specialistische opleiding tot klinisch psycholoog

[Besluit erkenningseisen opleiding klinisch psycholoog]

Goedgekeurd door de Minister van VWS op 7 september 2005, besluit IBE/BO-2611813
Gepubliceerd in de Staatscourant op 21 september 2005, Stc. 183.
In werking per 15 november 2005

Het College Specialismen Gezondheidszorgpsycholoog, in vergadering bijeen op 1 maart 2005 overwegende dat het Besluit specialismenregeling gezondheidszorgpsycholoog als taak voor het College onder meer aangeeft het vaststellen van de eisen voor de erkenning van opleidingsinstellingen, hoofdopleiders, praktijkopleidingsinstellingen en praktijkopleiders, alsmede van de voorwaarden die aan erkenning kunnen worden verbonden;
in aanmerking nemend het besluit tot instelling van het specialisme klinische psychologie als specialisme volgend op het basisberoep gezondheidszorgpsycholoog;
gezien de adviezen van het Bestuur van de Federatie van Gezondheidszorgpsychologen, het Nederlands Instituut van Psychologen en de Nederlandse Vereniging van Pedagogogen en Onderwijskundigen;
gelet op het advies van de Registratiecommissie Specialismen Gezondheidszorgpsycholoog;

besluit:

A. Begripsomschrijvingen

In dit Besluit wordt verstaan onder:

College:	het College Specialismen Gezondheidszorgpsycholoog;
hoofdopleider:	degene die verantwoordelijk is voor de opleiding tot klinisch psycholoog en die als zodanig door de registratiecommissie is erkend;
leertherapie:	het ondergaan van een psychotherapie in het kader van de opleiding, met als doel bij de opleiding de ontwikke-

	ling van en het inzicht in het eigen functioneren als klinisch psycholoog te bevorderen, met name wat betreft de beoefening van de psychotherapie;
klinisch psycholoog:	een gezondheidszorgpsycholoog die is ingeschreven in het register klinisch psycholoog, zoals bedoeld in het Besluit specialisme klinische psychologie;
opleiding:	een gezondheidszorgpsycholoog die de opleiding tot klinisch psycholoog volgt;
Minister:	de minister onder wie de volksgezondheid ressorteert;
opleiding tot klinisch psycholoog:	opleiding zoals bedoeld in het Besluit specialisme klinisch psycholoog;
opleidingsinstelling:	de instelling die een opleiding tot klinisch psycholoog verzorgt en die als zodanig door de registratiecommissie is erkend;
opleidingsplaats:	een ten behoeve van de opleiding ingestelde arbeidsplaats binnen een praktijkopleidingsinstelling;
praktijkopleidingsinstelling:	de instelling die of het samenwerkingsverband van instellingen dat het praktijkgedeelte van de opleiding tot klinisch psycholoog verzorgt en als zodanig is erkend door de hoofdopleider;
praktijkopleider:	degene die de verantwoordelijkheid heeft voor de praktijkcomponent van de opleiding van een of meerdere opleidingen, met inbegrip van de werkbegeleiding, en die als zodanig is erkend door de hoofdopleider;
registratiecommissie:	de Registratiecommissie Specialismen Gezondheidszorgpsycholoog;
specialismenregeling	het Besluit specialismenregeling gezondheidszorgpsycholoog;
supervisie	het methodisch analyseren en evalueren van de door de opleiding verrichte werkzaamheden;
werkbegeleiding	de dagelijkse begeleiding van de opleiding bij de uitvoering van zijn werkzaamheden.

B. Algemene bepalingen ten aanzien van de erkenning van opleidingsinstellingen en hoofdopleiders

- B.1 Aanvraag van een erkenning als opleidingsinstelling is slechts mogelijk indien zij vergezeld gaat van een aanvraag tot erkenning van de door de instelling aangewezen hoofdopleider. De erkenning van de hoofdopleider vervalt indien deze niet langer als zodanig in functie is.
- B.2 Erkenning als opleidingsinstelling of hoofdopleider wordt op aanvraag van de betreffende instelling verleend door de registratiecommissie.

- B.3 Een aanvraag zoals bedoeld in B.2 dient vergezeld te gaan van stukken waaruit blijkt dat voldaan is aan de hieronder onder C., respectievelijk D. gestelde eisen en voorwaarden.
- B.4 Erkenning wordt verleend voor onbepaalde tijd. Indien ten tijde van de aanvraag niet volledig wordt voldaan aan de eisen voor erkenning, kan de registratiecommissie besluiten tot voorlopige erkenning. Hieraan kan zij aanvullende voorwaarden verbinden.
- B.5 Een voorlopige erkenning wordt verleend voor een periode van ten hoogste 2 jaar, en kan ten hoogste één maal verlengd worden voor een periode van eveneens ten hoogste 2 jaar.
- B.6 Ingeval van een voorlopige erkenning kan bepaald worden dat geen nieuwe cursisten in opleiding worden genomen, totdat aan welomschreven voorwaarden is voldaan.
- B.7 De opleidingsinstelling stelt de registratiecommissie op de hoogte van alle feiten die betrekking hebben op de in dit besluit geformuleerde eisen en voorwaarden, dan wel anderszins relevant kunnen worden geacht in het licht van de erkenning als opleidingsinstelling.
- B.8 Bij vertrek van de hoofdopleider dient binnen een jaar een nieuwe hoofdopleider te worden aangewezen, en een aanvraag tot erkenning als zodanig van de betreffende persoon te worden ingediend bij de registratiecommissie.
- B.9 De opleidingsinstelling en de hoofdopleider verplichten zich mee te werken aan een visitatie van de opleiding door of vanwege de registratiecommissie.
- B.10 Indien de registratiecommissie uit informatie van de opleidingsinstelling, uit het rapport van een visitatie, dan wel op andere wijze blijkt dat niet langer voldaan wordt aan de eisen en voorwaarden voor erkenning van de opleidingsinstelling en/of de hoofdopleider, kan zij besluiten tot intrekking van de erkenning, dan wel omzetting ervan in een voorlopige erkenning.
- B.11 In het geval van intrekking van de erkenning tracht de registratiecommissie om in samenwerking met de overige opleidingsinstellingen voorzieningen te treffen waardoor cursisten van de betreffende opleidingsinstelling in de gelegenheid worden gesteld hun opleiding af te ronden.

C. De opleidingsinstelling

- C.1 De opleidingsinstelling wordt gevormd door een samenwerkingsverband van een of meer universiteiten met praktijkopleidingsinstellingen, al dan niet ondersteund door een organiserend bureau.
- C.2 De opleidingsinstelling is verantwoordelijk voor de organisatie van de opleiding. Zij wijst een hoofdopleider aan die verantwoordelijk is voor de inhoud van de opleiding. Tevens wijst zij een waarnemend hoofdopleider aan die de hoofdopleider in voorkomende gevallen vervangt.

- C.3 Voor erkenning als opleidingsinstelling komen in aanmerking instellingen die voldoen aan de volgende eisen en voorwaarden:
- de instelling is door de Minister aangewezen als opleidingsinstelling voor het basisberoep gezondheidszorgpsycholoog;
  - de door de instelling aangewezen hoofdopleider is als zodanig erkend door de registratiecommissie;
  - het opleidingsprogramma van de instelling voldoet aan de eisen, zoals geformuleerd in het Besluit specialisme klinisch psycholoog;
  - de instelling voldoet aan de nadere eisen met betrekking tot de organisatie en taakuitvoering zoals geformuleerd in de artikelen C.4 tot en met C.8;
  - van de instelling kan in redelijkheid worden verwacht dat zij het gestelde in de artikelen C.9 tot en met C.12 zal naleven.
- C.4 De instelling beschikt over een geëigende organisatorische structuur, waarbinnen de verantwoordelijkheden van de diverse betrokkenen op een heldere wijze zijn gedefinieerd en afgebakend.
- C.5 De instelling kent een opleidingscommissie onder voorzitterschap van de hoofdopleider, die een adviserende rol heeft ten aanzien van de organisatie en de inhoud van de opleiding. In de opleidingscommissie zijn in elk geval vertegenwoordigd de praktijkopleiders, de docenten en de opleidelingen.
- C.6 Voor het afnemen van het examen stelt de opleidingsinstelling een examencommissie in, onder voorzitterschap van de hoofdopleider.
- C.7 De instelling beschikt over een opleidings- en examenreglement, dat in elk geval bepalingen bevat ter zake van:
- de procedure voor aanmelding voor en toelating tot de opleiding;
  - de onderdelen van het examen en de wijze waarop deze worden afgenomen en beoordeeld;
  - een procedure bij verschil van mening in de examencommissie over de toe te kennen beoordeling;
  - een procedure bij verschil van mening tussen de hoofdopleider en de opleideling;
  - de behandeling van klachten tegen beslissingen van de examencommissie;
  - een regeling met betrekking tot het herexamen;
  - het verlenen van ontheffing van onderdelen van de opleiding en/of het examen.
- De opleidingsinstelling draagt er zorg voor dat degenen die tot de opleiding zijn toegelaten tijdig kennis kunnen nemen van het opleidings- en examenreglement.
- C.8 De instelling kent een regeling voor de behandeling van geschillen tussen bij de opleiding tot klinisch psycholoog betrokken personen en instellingen, voor zover deze geschillen niet vallen onder de werking van het opleidings- en examenreglement bedoeld onder C.7.
- C.9 Het opleidingsprogramma wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld. Belanghebbenden kunnen het programma desgevraagd inzien en daarvan een afschrift ontvangen.
- C.10 De opleidingsinstelling draagt zorg voor het op systematische wijze bewaken en in stand houden van de kwaliteit van de opleiding.
- C.11 De verantwoordelijkheid van de opleidingsinstelling voor de opleiding omvat ook afspraken met praktijkopleidingsinstellingen en praktijkopleiders over de praktijk-

component van de opleiding. Deze afspraken worden vastgelegd in een overeenkomst tussen de opleidingsinstelling en de praktijkopleidingsinstelling. Bedoelde overeenkomsten dienen te verwijzen naar dit Besluit en mogen geen bepalingen bevatten die met dit Besluit of andere besluiten van het College in strijd zijn.

- C.12 De opleidingsinstelling brengt jaarlijks verslag uit van haar activiteiten aan de registratiecommissie. Dit verslag bevat ten minste:
- a. opgave van nieuw gestarte cursusgroepen, met een beschrijving van het onderwijsprogramma, opgave van het aantal cursisten, en een overzicht van de praktijkopleidingsplaatsen, praktijkopleidingsinstellingen en praktijkopleiders;
  - b. een verslag van de voortgang van eerder gestarte cursusgroepen, inclusief mutaties in aantallen cursisten, of in praktijkopleidingsplaatsen, praktijkopleidingsinstellingen dan wel praktijkopleiders;
  - c. opgave van cursisten aan wie een diploma werd uitgereikt.

D. De hoofdopleider

- D.1 Voor erkenning als hoofdopleider komen in aanmerking gezondheidszorgpsychologen die:
- a. geregistreerd zijn als klinisch psycholoog;
  - b. verbonden zijn aan een universiteit als hoogleraar of universitair hoofddocent met een voor de klinische psychologie relevante leeropdracht;
  - a. beschikken over aantoonbare leidinggevende en didactische kwaliteiten;
  - b. in redelijkheid geacht kunnen worden het gestelde in de artikelen D.2 tot en met D.5 te zullen naleven.
- D.2 De verantwoordelijkheid van de hoofdopleider voor de inhoud van de opleiding omvat:
- a. de opstelling en herziening van het opleidingsprogramma;
  - b. de aanwijzing en begeleiding van docenten en het toezicht op hun functioneren;
  - c. de erkenning van praktijkopleidingsinstellingen en praktijkopleiders;
  - d. het toezicht op het verloop van de praktijkopleiding;
  - e. de beoordeling van de geschiktheid van aspirant-opleidingen voor de opleiding;
  - f. het verlenen van ontheffingen van onderdelen van de opleiding en/of het examen;
  - g. het bewaken, bevorderen en faciliteren van de studievoortgang van de opleidingen.
- D.3 Bij de uitvoering van de onder D.2 genoemde taken conformeert de hoofdopleider zich aan de door het College vastgestelde eisen en voorwaarden ten aanzien van de inrichting van de opleiding zoals vastgelegd in dit Besluit en andere besluiten van het College terzake, waaronder nadere besluiten ten aanzien van de supervisie en de leertherapie.
- D.4 Bij de opstelling en herziening van het opleidingsprogramma betreft de hoofdopleider beschikbare evaluatiegegevens over de voorgaande periode en wint hij het advies in van de opleidingscommissie.
- D.5 Bij het toezicht op het functioneren van docenten maakt de hoofdopleider gebruik van de resultaten van schriftelijke evaluaties door opleidingen van door de betreffende docenten verzorgde opleidingsonderdelen.

- D.6 In het kader van het toezicht op het verloop van de praktijkopleiding draagt de hoofdopleider zorg voor:
- a. beoordeling van het ingediende opleidingsplan;
  - b. jaarlijkse voortgangsgesprekken met de opleiding en diens praktijkopleider;
  - c. visitatie van de praktijkopleidingsinstellingen en praktijkopleiders, met een frequentie van minimaal één maal in vijf jaar.
- D.7 De hoofdopleider kan nadere aanwijzingen geven met betrekking tot de praktijkopleiding en de taak en werkwijze van de praktijkopleidingsinstelling, de praktijkopleider en anderen die bij de praktijkopleiding betrokken zijn. Deze aanwijzingen mogen niet in strijd zijn met dit Besluit of andere besluiten van het College.

E. Algemene bepalingen ten aanzien van de erkenning van praktijkopleidingsinstellingen en praktijkopleiders

- E.1 Erkenning als praktijkopleidingsinstelling wordt op aanvraag van de instelling of het samenwerkingsverband van instellingen verleend door de hoofdopleider van de opleidingsinstelling waarin de instelling, respectievelijk het samenwerkingsverband van instellingen participeert.
- E.2 Erkenning als praktijkopleider wordt verleend door de hoofdopleider, op aanvraag van de praktijkopleidingsinstelling waaraan de betreffende persoon verbonden is. De erkenning van een praktijkopleider vervalt bij beëindiging van het dienstverband van de betrokkene met de praktijkopleidingsinstelling.
- E.3 Een aanvraag zoals bedoeld in E.1, respectievelijk E.2 dient vergezeld te gaan van stukken waaruit blijkt dat voldaan is aan de hieronder onder F., respectievelijk G., gestelde eisen en voorwaarden.
- E.4 Erkenning als praktijkopleidingsinstelling, respectievelijk praktijkopleider wordt verleend voor onbepaalde tijd. Indien ten tijde van de aanvraag niet volledig wordt voldaan aan de eisen voor erkenning, kan de hoofdopleider besluiten tot voorlopige erkenning. Een voorlopige erkenning wordt verleend voor een periode van ten hoogste 2 jaar, en kan ten hoogste één maal verlengd worden voor een periode van eveneens ten hoogste 2 jaar. Aan een voorlopige erkenning kunnen aanvullende voorwaarden verbonden worden.
- E.5 De erkenning van een praktijkopleidingsinstelling, respectievelijk een praktijkopleider vervalt indien de betreffende instelling, respectievelijk opleider gedurende twee jaar niet daadwerkelijk betrokken is bij de opleiding tot klinisch psycholoog.
- E.6 De praktijkopleidingsinstelling, respectievelijk de praktijkopleider dient de hoofdopleider op de hoogte te stellen van alle veranderingen, die ertoe leiden dat niet langer aan de eisen en voorwaarden voor erkenning wordt voldaan.
- E.7 De praktijkopleidingsinstellingen en de praktijkopleider verplichten zich mee te werken aan een visitatie zoals bedoeld onder D.6.
- E.8 Indien de hoofdopleider op basis van informatie van de praktijkopleidingsinstelling, respectievelijk de praktijkopleider, dan wel op basis van een visitatie, dan wel op basis

van andere informatie tot de conclusie komt dat niet langer voldaan wordt aan de eisen en voorwaarden voor erkenning van de praktijkopleidingsinstelling en/of de praktijkopleider, kan hij besluiten tot intrekking van de erkenning, dan wel omzetting ervan in een voorlopige erkenning, conform hetgeen hieromtrent bepaald in E.4, tweede en derde volzin.

- E.9 Een besluit als bedoeld in E.8 wordt niet genomen, dan nadat de praktijkopleidingsinstelling, respectievelijk de praktijkopleider van het voornemen hiertoe op de hoogte is gesteld, en in de gelegenheid is gesteld haar, respectievelijk zijn zienswijze hieromtrent aan de hoofdopleider kenbaar te maken.
- E.10 In het geval van intrekking van de erkenning van een praktijkopleider is de praktijkopleidingsinstelling gehouden in samenspraak met de hoofdopleider voorzieningen te treffen, waardoor de opleidingen waarvoor deze praktijkopleider verantwoordelijkheid draagt hun opleiding kunnen voortzetten.
- E.11 In het geval van intrekking van de erkenning van de praktijkopleidingsinstelling kan de hoofdopleider besluiten dat cursisten verbonden aan de betreffende instelling in de gelegenheid worden gesteld hun opleiding aldaar af te ronden. Indien hij dit niet verantwoord acht, dient hij voorzieningen te treffen om de betreffende cursisten in de gelegenheid te stellen hun opleiding elders af te ronden.
- E.12 De hoofdopleider stelt de registratiecommissie in kennis van alle verleende erkenningen als praktijkopleidingsinstelling, respectievelijk praktijkopleider, inclusief voorlopige erkenningen, alsmede van intrekkingen van erkenningen dan wel omzettingen van een erkenning in een voorlopige erkenning.
- E.13 Tegen een besluit tot intrekking van de erkenning als praktijkopleidingsinstelling, respectievelijk praktijkopleider, dan wel een besluit tot omzetting van een dergelijke erkenning in een voorlopige erkenning kan bezwaar worden aangetekend bij de registratiecommissie. In dat geval wordt de inwerkingtreding van het besluit opgeschort tot het moment dat de registratiecommissie over het bezwaar heeft beslist.

F. De praktijkopleidingsinstelling

- F.1. Voor erkenning als praktijkopleidingsinstelling komen in aanmerking professionele organisaties werkzaam op het gebied van de individuele gezondheidszorg, die voldoen aan de eisen genoemd onder F.2 tot en met F.5, en waarvan in redelijkheid mag worden aangenomen dat zij zullen voldoen aan de voorwaarden, genoemd onder F.6 tot en met F.12, alsmede samenwerkingsverbanden van dergelijke organisaties die in gezamenlijkheid aan deze eisen voldoen, respectievelijk geacht kunnen worden aan deze voorwaarden te zullen voldoen.
- F.2. De praktijkopleidingsinstelling biedt een breed en gedifferentieerd zorgaanbod dat aansluit bij de door de opleiding gekozen differentiatie binnen de opleiding. Breedheid en differentiatie van het zorgaanbod komen tot uitdrukking in:
  - a. diversiteit van de problematiek waarop het zorgaanbod is gericht;
  - b. diversiteit van cliënten wat betreft leeftijd, met name indien de opleiding gericht is op kinderen en jeugdigen;

- c. een breed scala van diagnostische activiteiten en interventievormen waaronder de psychotherapie, de laatste in meerdere varianten naar setting, methode en duur;
  - d. betrokkenheid van meerdere disciplines bij de zorg.
- F.3. De praktijkopleidingsinstelling heeft ten minste twee klinisch psychologen in dienst.
- F.4. De praktijkopleidingsinstelling heeft de beschikking over een toegankelijke en ruim gesorteerde wetenschappelijke bibliotheek en een up to date testotheek.
- F.5. De praktijkopleidingsinstelling heeft een professioneel systeem van verslaglegging en dossiervorming.
- F.6. De praktijkopleidingsinstelling biedt de opleiding een arbeidsovereenkomst aan voor de duur van de opleiding met een minimumomvang van zestig procent van een volledige werkweek en stelt zich daarbij garant voor de supervisie. De instelling is bereid om in geval van overmacht, naar redelijkheid en billijkheid, deze overeenkomst te verlengen.
- F.7. De praktijkopleidingsinstelling wijst voor elke opleiding een praktijkopleider en een plaatsvervangend praktijkopleider aan. Zij stelt de aangewezen praktijkopleider in staat de praktijkopleiding te organiseren conform de daarvoor geldende eisen en draagt zorg voor de continuïteit van de praktijkopleiding.
- F.8. De praktijkopleidingsinstelling stelt de opleiding in de gelegenheid om:
- het cursorisch gedeelte van de opleiding te volgen;
  - onderdelen van de praktijkopleiding uit te voeren;
  - supervisie te volgen;
  - het geleerde in praktijk te brengen;
  - te reflecteren op de in de praktijk uitgevoerde werkzaamheden.
- F.9. De praktijkopleidingsinstelling biedt de opleiding voorts de mogelijkheid om:
- werkervaring op te doen met een breed scala van problemen, zo mogelijk zowel in een klinische als in een ambulante setting;
  - te participeren in wetenschappelijk onderzoek op zodanige wijze, dat ervaring wordt opgedaan met de belangrijkste fasen van onderzoek, aansluitend bij het onderwijs binnen het cursorisch gedeelte van de opleiding ter zake;
  - deel te nemen aan refereerbijeenkomsten, intervisiebijeenkomsten en andere deskundigheidsbevorderende activiteiten.
- F.10. De praktijkopleidingsinstelling stelt de opleiding in staat het werk te doen conform de vigerende gedragscodes en beroepsethiek.
- F.11. De praktijkopleidingsinstelling biedt de opleiding ruimtelijke voorzieningen zodanig dat voldaan wordt aan hedendaagse normen inzake privacy en adequate patiëntenzorg.
- F.12. De praktijkopleidingsinstelling conformeert zich aan nadere aanwijzingen van de hoofdopleider, zoals bedoeld in D.7.

G. De praktijkopleider

- G.1 Voor erkenning als praktijkopleider komen in aanmerking klinisch psychologen die voor minimaal 50 procent van de werktijd als zodanig werkzaam zijn en die in redelijkheid geacht kunnen worden het gestelde in de artikelen G.2 tot en met G.6 te zullen naleven.
- G.2 De praktijkopleider participeert in de overlegstructuur van praktijkopleiders van de opleidingsinstelling en, indien van toepassing, in het overleg van praktijkopleiders van de praktijkopleidingsinstelling.
- G.3 De verantwoordelijkheid van de praktijkopleider voor de praktijkopleiding omvat onder andere:
- a. de opstelling van het opleidingsplan;
  - b. de organisatie van en het toezicht op de voortgang van de supervisie, inclusief de toetsing van de kwalificaties van de supervisors en de verdeling van supervisie-uren aan besluiten van het College ter zake;
  - c. de organisatie van de werkbegeleiding.
- G.4 De praktijkopleider is gerechtigd een deel van zijn taken te delegeren aan anderen.
- G.5 Bij de aanwijzing van personen die als praktijkopleider, werkbegeleider, supervisor of anderszins betrokken zijn bij de opleiding van een opleiding dienen situaties die aanleiding kunnen geven tot rolconflicten zo mogelijk vermeden te worden.
- G.6 De praktijkopleider is over zijn functioneren verantwoordelijk aan de hoofdopleider. Hij voert zijn taak uit conform de daarvoor geldende eisen, zoals geformuleerd in dit besluit, andere besluiten van het College ter zake, en eventuele nadere aanwijzingen van de hoofdopleider zoals bedoeld in artikel D.7.

H. Slotbepaling

- H.1 Dit besluit treedt in werking op 15 november 2005.
- H.2 Dit besluit zal binnen vijf jaar nadat het in werking is getreden, worden geëvalueerd en zonodig bijgesteld.
- H.3 Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit erkenningseisen opleiding klinisch psycholoog.

Toelichting

Kenmerkend voor de opleiding tot klinisch psycholoog is de nauwe samenhang tussen cursorisch onderwijs enerzijds, en werkervaring onder supervisie binnen een instelling voor gezondheidszorg anderzijds. De hier geformuleerde eisen en voorwaarden beogen onder andere waarborgen te scheppen voor deze samenhang, en de afstemming tussen beide onderdelen van de opleiding.

De inhoudelijke verantwoordelijkheid voor de opleiding als geheel berust bij de hoofdopleider. Deze verantwoordelijkheid omvat tevens de erkenning van praktijkopleidingsinstellingen en praktijkopleiders. Laatstgenoemden zijn verantwoordelijk voor de inhoud van de praktijkopleiding, onder eindverantwoordelijkheid van de hoofdopleider.

Ad. F., Praktijkopleidingsinstelling

Tijdens de praktijkopleiding dient de opleideling de gelegenheid te krijgen om ervaring op te doen met een breed scala aan uiteenlopende werkzaamheden. De ervaring leert dat dit binnen afzonderlijke instellingen niet altijd mogelijk is, bijvoorbeeld omdat er sprake is van een specifieke patiëntenpopulatie of een specifiek hulpaanbod. Voor deze gevallen is de mogelijkheid gecreëerd van een praktijkopleidingsplaats, welke wordt aangeboden door een samenwerkingsverband van instellingen.

Ad. F.6. Arbeidsovereenkomst

De minimum arbeidsduur is zodanig, dat binnen vier jaar voldaan kan worden aan het aantal uren werkervaring, dat krachtens het Besluit specialisme klinische psychologie vereist is voor afronding van de opleiding (3240 uur).

Ad. G.4, Delegatie taken

Er bestaat geen bezwaar tegen delegatie van een deel van de taken van de praktijkopleider aan anderen, mits voor de opleideling en alle andere betrokkenen duidelijk is dat de verantwoordelijkheid blijft berusten bij degene die formeel is aangewezen als praktijkopleider.

Ad. G.5, Rolscheiding praktijkopleider en supervisor

In het algemeen verdient het aanbeveling de verschillende rollen en verantwoordelijkheden binnen de praktijkopleidingsinstelling ten aanzien van de begeleiding van de opleideling te scheiden. Dit geldt met name voor de rollen van praktijkopleider en supervisor, omdat hier gemakkelijk een rolconflict kan ontstaan: de praktijkopleider draagt onder andere verantwoordelijkheid voor de beoordeling van het functioneren van de opleideling, en dit kan een open supervisie relatie in de weg staan. Ook de combinaties supervisor/werkbegeleider en praktijkopleider/werkbegeleider kunnen aanleiding geven tot problemen, en dienen om deze reden zo mogelijk vermeden te worden.

Leertherapie zal in het algemeen buiten de instelling plaatsvinden, zodat rolconflicten op dit punt minder voor de hand liggen. In situaties waarin de leertherapeut tevens verbonden is aan de instelling, dient gewaarborgd te zijn dat hij op generlei andere wijze bij de begeleiding van de betreffende opleideling betrokken is.